

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

25
LAT
1991-2016

85/16

JERZY BAŃKA
WICEPREZES

Warszawa, dnia 15 luty 2016 r.

Pan
Michał Seweryński
Przewodniczący
Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji
Senat RP

Szanowny Panie Przewodniczący,

w związku z wpływem do Senackiej Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (druk Senacki 88) poniżej przesyłam uwagi sektora bankowego do ustawy.

Na wstępie należy jednoznacznie podkreślić, że podczas prac nad ustawą z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1854), zmieniającą art. 13 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Związek Banków Polskich nie zabiegał o wprowadzenie jakichkolwiek uprzywilejowań w odniesieniu do kwestii dochodzenia wierzytelności przez banki i stoi na stanowisku, że uprzywilejowanie którejkolwiek ze stron rodzic będzie niekorzystne konsekwencje w postaci uszczuplenia dochodów budżetu i powodować inne negatywne skutki.

Należy zgodzić się z projektodawcami projektu, że przepis art. 13 ust. 1a ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych dodany ustawą z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw, która uchylała przepisy Prawa bankowego w zakresie przepisów bankowego tytułu egzekucyjnego wymagał doprecyzowania ze względu na zbyt szeroki zakres jego zastosowania przy obecnym brzmieniu przepisu.

Kontrowersji nie powinno budzić wyłączenie spod zakresu zastosowania art. 13 ust. 1a ustawy kwestii opłat w sporach pomiędzy bankiem a jego kontrahentami, którzy są profesjonalnymi uczestnikami obrotu gospodarczego (np. spółki posiadające znaczny majątek lub inne banki). Do takich podmiotów powinny mieć zastosowanie przepisy ogólne w sprawie ustalenia kosztów opłat sądowych.

Jednakże w przypadku zamiaru utrzymania przepisu w proponowanym brzmieniu należy wyraźnie zaakcentować, w zakresie dochodzenia wierzytelności przez banki w stosunku do konsumentów proponowana przez ustawodawcę zmiana odbije się jednoznacznie negatywnie wobec konsumentów, nie wobec banków. Nazywanie aktualnie obowiązującego art. 13 ust. 1a ustawy uprzywilejowaniem banku jest całkowicie pozorne i iluzoryczne ponieważ w wyniku przegrania procesu wytoczonego przez bank będą zobowiązani do poniesienia zdecydowanie wyższych kosztów postępowania, co jest całkowicie niezgodne z interesem społecznym.

Oczywistym jest, że powodem w sprawach konsumenckich może być zarówno bank jak i konsument. Zgodnie z ogólnymi zasadami postępowania cywilnego, które w zakresie kosztów postępowania zostało uregulowane w Kodeksie postępowania cywilnego (tj. Dz.U. z 2014 r. poz. 101 z późn. zm.) zgodnie z którym art. 98 § 1 postanowiono: „*Strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu)*”. Za koszty procesu ustawa Kodeks postępowania cywilnego uznaje w szczególności koszty sądowe (opłaty od pozwu) oraz koszt wynajęcia profesjonalnego pełnomocnika.

W praktyce oznacza to więc, że podmiot który przegrywa sprawę cywilną na mocy powszechnie obowiązujących przepisów tj. art. 98 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego, jest obowiązany do pokrycia kosztów na które składają się opłata sądowa od pozwu, kosztów wynajęcia profesjonalnego pełnomocnika strony wygrywającej oraz ewentualnie kosztów własnego pełnomocnika, co przy średniej wartości przedmiotu sporu w sprawach pomiędzy konsumentem oraz bankiem oznacza wielotysięczne dodatkowe obciążenie oprócz kwoty głównego roszczenia.

Należy więc podkreślić, że skoro absolutna większość spraw cywilnych o zapłatę pomiędzy bankiem oraz konsumentem to sprawy bezsporne (nie ma żadnego sporu między stronami w zakresie zadłużenia, ponieważ klient nie wykonał w terminie wymagalnego zobowiązania np. nie zapłacił rat kredytu), to w tych przypadkach zastosowanie znajdą ogólne wyżej wskazane przepisy Kodeksu postępowania cywilnego w zakresie kosztów sądowych, które stanowią fundament procesu cywilnego, jako emanacja zasady odpowiedzialności strony za wynik postępowania (art. 98 § 1 k.p.c.).

Na banku spoczywa szczególny obowiązek dochodzenia niezapłaconych rat, ponieważ pieniądze przeznaczone na udzielenie kredytu pochodziły z depozytów klientów banków, do których zwrotu bank jest zobowiązany. Tymczasem bezpośrednim skutkiem uchwalenia przepisu w dotychczasowym brzmieniu będzie zwiększenie po stronie konsumentów kosztów prowadzenia sporu z bankiem, na które bank nie ma żadnego wpływu ponieważ wysokość opłat w sprawach cywilnych do których zwrotu zobowiązany jest przegrywający spór ustalana jest w powszechnie obowiązujących przepisach.

Tytułem przykładu należy wskazać, że przy wartości przedmiotu sporu wynoszącej 30.000 zł, konsument wytaczający powództwo zapłaci 1000 zł opłaty od pozwu, natomiast bank będąc

powodem 1500 zł. Natomiast przy wartości przedmiotu sporu 100.000 zł konsument wniesie opłatę sądową od pozwu w wysokości 1000 zł natomiast bank zapłaci 5000 zł opłaty sądowej od pozwu. Co jednak ważne w przypadku gdy sprawę którą wytoczył bank przegra klient będzie on zobowiązany do zwrotu bankowi czy tak jak w pierwszym przypadku 1.500 zł czy tak jak w drugim przypadku będzie zobowiązany do zwrotu już 5000 zł opłaty sądowej od pozwu. Tym samym uchwalenie przepisu w obecnym brzmieniu, doprowadzi do wtórnego pokrzywdzenia kredytobiorców, którzy w przypadku przegranej będą zgodnie z art. 98 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego, zobowiązani do zwrotu zwiększonych kosztów sądowych bankowi który zasadnie dochodzi swoich roszczeń.

Reasumując należy wskazać, że w interesie konsumentów którzy potencjalnie mogą zarówno wytaczać postępowanie bankowi oraz być pozywanymi jest aby przyjąć systemowe rozwiązanie zgodnie z którym opłaty w sprawach cywilnych pomiędzy bankami i klientami dla obu stron są równe i ograniczone do 5 % wartości i nie mniej niż 30 zł i nie więcej niż 1000 zł ponieważ w przypadku przegrania sporu przez klienta, będzie on zobowiązany do pokrycia zdecydowanie mniejszych kosztów procesu które poniósł bank. Poniższa propozycja nowego brzmienia art. 13 ust. 1a ustawy o kosztach sądowych zapewnia całościową realizację omówionych zaleceń.

W związku z powyższym proponujemy nadanie art. 13 ust. 1a UKSC następującego brzmienia:

„1a. Opłata stosunkowa w sprawach pomiędzy bankami i konsumentami w rozumieniu art. 22¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tj. Dz.U. z 2014 r. poz. 121 z późn. zm.) o roszczenia wynikające z czynności bankowych o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (tj. Dz.U. z 2015 r. poz. 128 z późn. zm.) wynosi 5% wartości przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia, jednak nie mniej niż 30 złotych i nie więcej niż 1000 złotych.”

Alternatywną propozycją, jest usunięcie art. 13 ust. 1a z ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i poddanie tej kwestii regułom ogólnym.

Mając na uwadze powyższe w szczególności dbałość o wysoki poziom uchwalanego prawa oraz zapewnienie wysokiego poziomu ochrony konsumentów na wszystkich możliwych obszarach, wnoszę o przyjęcie zaproponowanego rozwiązania, które w całości spełnia zakładane cele.

Równocześnie Związek Banków Polskich pragnie podkreślić chęć swojego dalszego uczestnictwa w trakcie dalszego procesu legislacyjnego zmiany art. 13 ust. 1a ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, aby zapewnić konsumentom należyty poziom ochrony ich interesów.

Z wyrazami szacunku
Jerzy Bailek.